

مسمومیت با مواد مخدر در کودکان

تهیه و تنظیم: سیده فاطمه اسلامی نژاد

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
معاونت بهداشتی

دوران کودکی پرخطر ترین دوران زندگی است و هر کودک حوادث مختلفی را در این دوران تجربه می کند که بسیاری از اوقات این حوادث ناشی از **غفلت و سهل انگاری** بزرگترهاست .

یکی از مهم ترین آسیب هایی که در دوران کودکی رخ می دهد **مسمومیت** است که با گسترش روز افزون مصرف مواد مخدر در جامعه تعداد کودکانی که دچار مسمومیت با این مواد می شوند نیز رو به افزایش است .

مواد مخدر مسئول **نیمی** از موارد مسمومیت در کودکان است.
دربرفی نقاط ایران از هر **۱۰ کودکی** که دچار **مسمومیت با مواد مخدر**
می شوند **۹ کودکی** فوت می نمایند .

- متأسفانه برخی خانواده ها برای درمان درد یا آرام کردن **کودک** **بیقرار** به صورت سنتی از **تریاک** و **مشتقات** آن استفاده می کنند .
- در برخی موارد نیز موادمخدر در محل های در دسترس کودکان نگهداری می شود که سبب مصرف آن توسط خود کودکان به دلیل نا آگاهی و کنجکاو می شود .

این مواد در کودکان سمیت خطرناکی دارد زیرا باعث سرکوب دستگاه تنفسی و اعصاب شده که کاهش سطح هوشیاری ، کند شدن تنفس ، کما و مرگ را بدنبال دارد .

سالانه تعداد زیادی از کودکان معصوم با علائم مسمومیت با مواد مخدر به مراکز بهداشت و یا بیمارستان مراجعه می کنند که متاسفانه در برخی موارد شاهد فوت این کودکان می باشیم . و تاسف بارتر اینکه علیرغم تایید مسمومیت با مواد توسط پزشک بر اساس علائم کودک ، اکثر خانواده ها حاضر به اقرار به مصرف مواد در کودک خود نیستند و نپذیرفتن واقعیت توسط خانواده ها مسئله را دشوارتر می کند

علل استفاده از تریاک برای کودکان

- مهم‌ترین علت استفاده از تریاک ، دردهای کولیکی شیرخواران (دل درد یا قولنج) است که در برخی خانواده‌ها برای آرام نمودن بیقراری کودک از مواد مخدر استفاده می‌کنند .

- در حالیکه دادن تریاک به کودک بی‌قرار باعث می‌شود که علائم بیماری کودک مخفی شده و با جلوگیری از تشخیص به موقع باعث مرگ کودک می‌شود .

- در برخی موارد در خانواده های شلوغ و پرجمعیت و با وضعیت اقتصادی نامناسب ، به منظور ساکت کردن شیر خوار و فراهم کردن فرصت مناسب جهت انجام کارها ، به شیرخوار مقداری تریاک خورانده می شود .

- دادن تریاک در این کودکان باعث می شود کودک به خواب عمیقی فرو رفته وبا بروز وقفه تنفسی که به دنبال مصرف مواد در بسیاری موارد ایجاد می شود کودک مرگ تلخی را تجربه می کند.

- در فصل پاییز و زمستان با شیوع بیماری‌های تنفسی به صورت سرفه، تنگی نفس و گرفتگی بینی مصرف این نوع ترکیبات در خانواده‌ها بیشتر می‌شود.

- مصرف تریاک در سرماخوردگی ساده باعث خوابیدن کودک می‌شود و این استراحت است که باعث بهبود کودک می‌شود نه مصرف تریاک
- مصرف تریاک در سرماخوردگی شدید باعث مخفی شدن علائم شده و با جلوگیری از تشخیص به موقع باعث قطع تنفس و مرگ کودک می‌شود .

- در فصل تابستان نیز موارد زیادی از مسمومیت با تریاک برای درمان اسهال شیرخواران توسط والدین مشاهده می‌شود.

- مصرف تریاک در کودک مبتلا به اسهال باعث باقی ماندن عفونت در بدن و در بسیاری از موارد باعث مرگ کودک می‌شود .

- در برخی خانواده ها جهت درمان سوختگی کودک سوخته تریاک بر روی ناحیه دچار سوختگی گذاشته می شود .
- سوختگی یک زخم باز است و مالیدن هر نوع ماده آلوده از جمله تریاک باعث عفونت زخم می شود و بهبود آن را به تاخیر می اندازد .
- جذب سریع تریاک از سطح زخم سوخته باعث مسمومیت کودک شده و در بسیاری از موارد مرگ کودک را رقم می زند .

- در برخی خانواده ها جهت درمان عفونت بند ناف نوزاد یا خشک شدن سریع بند ناف ، سوخته تریاک بر روی بند ناف گذاشته می شود.

- مالیدن هر نوع ماده ای بر روی بند ناف باعث بروز یا تشدید عفونت و در نتیجه دیر افتادن بند ناف می شود.

• در برخی موارد از تریاک در مادران باردار برای کاهش درد های قبل و بعد از زایمان استفاده می شود که سبب مسمومیت شدید نوزادان می شود .

علائم و عوارض مسمومیت با تریاک

سلامت و اولاد
سویس بازنه

- ۱- خواب آلودگی تدریجی ، بی حالی، پستان نگرستن، گیجی، اختلال های حسی و کاهش رفلکس های نوزادی
- ۲- بی قراری شدید، هذیان ، تشنج واغماء
- ۳- تنگ شدن مردمک چشم
- ۴- کبودی و سیانوز
- ۵- کاهش شدید تنفس به صورت قطع تنفس :
- قطع تنفس در برخی موارد منجر به نرسیدن اکسیژن به مغز شده و به دنبال آسیب مغز باعث می شود کودک دچار عقب ماندگی ذهنی شود .
- ۶- تهوع و استفراغ و افت فشار خون تا حد شوک، همچنین ادرار به میزان قابل توجهی کاهش می یابد یا قطع می شود.
- ۷- خارش جلدی ، رنگ پریدگی و سردی بدن

آلودگی تریاک با سرب

- افزودن سرب به تریاک و دیگر مواد مخدر بسیار خطرناک است . ولی متأسفانه قاچاقچیان با مقاصد سودجویی و سنگین تر شدن تریاک این فلز را به آن می افزایند که علاوه بر مسمومیت حاد، باعث افزایش شدید عوارض و حتی مرگ و میر می شود و صدمات جبران پذیری را متوجه افراد و جامعه می کند.
- در صورتی که تریاک و دیگر مواد مخدر سرب داشته باشد برای مادران باردار و شیرده و کودکان و نوزادان چند برابر خطرش بیشتر است.

راههای پیشگیری از مسمومیت با مواد در کودکان

۱- در دوران بارداری ، قبل و بعد از زایمان هرگز از مواد مخدر استفاده نشود .

- مصرف مواد مخدر در دوران بارداری نه تنها به اختلال رشد جنین ، زایمان زودرس و سقط منجر می شود بلکه سبب تولد نوزادی معتاد می شود .

- در صورت مصرف مواد مخدر قبل و بعد از زایمان ، مواد از طریق شیر مادر به نوزاد منتقل شده و سبب مسمومیت وی می شود .

**۲- هرگز برای درمان بیماری کودک از
تریاک و یا سایر مواد مخدر
استفاده نکنید و در زمان بیماری کودک
به پزشک مراجعه کنید .**

۳- با توجه به اینکه کودکان ممکن است هر چیزی را به دهان ببرند و این مسئله احتمال مسمومیت آنها را افزایش می دهد . کلیه داروها و مواد مخدر را دور از دسترس کودکان قرار دهید .

- داروهای مصرفی افراد خانواده و مواد مخدر را دور از دسترس کودکان قرار دهید .
- از قرار دادن دارو و مواد مخدر در زیر فرش ، کیف دستی ، پشت پستی ، میز تلویزیون و کابینت های پایین خودداری کنید .

**۴- به کودکان بیاموزید هیچ چیزی ننوشند
و یا نخورند مگر با اجازه بزرگترها .**

۵- هنگام دادن دارو به کودک ، به او توضیح دهید که آنچه به او می دهید دارو است و فقط برای درمان بیماری کنونی وی لازم است.

۶- برای تشویق کودک به خوردن دارو از جملات زیر استفاده نکنید :

○ بخور آبنبات ، شکلات یا اسمارتیز است ...

○ اگر بخوری قوی می شوی...

**۷- هیچ وقت به کودک نگوئید برو خودت دارویت
را بخور ، در هر شرایطی کودک باید بداند
دارو را فقط در حضور بزرگترها می تواند
مصرف کند .**

۸- بچه ها مقلدان خوبی هستند و تقلید رفتار بزرگترها را دوست دارند. الگوی مناسبی برای فرزندانمان باشیم.

- در حضور کودکان مواد مخدر مصرف نکنید زیرا کودکان از بزرگترها تقلید می کنند .
- در حضور کودکان از مواد مخدر تعریف نکنید زیرا ممکن است کودک در غیاب شما از آنها استفاده کند .

هر کودکی دوست دارد بزرگسال باشد و بزرگسال بودن به معنای داشتن آزادی و قدرت تصمیم گیری مستقل است .

وظیفه والدین است که با عدم مصرف و سوء مصرف مواد فهم کودک را تقویت کنند . پدر و مادری که خود سیگار می کشند یا مواد مصرف می کنند (یا با خانواده هایی که مواد مصرف می کنند ارتباط دارند) احتمال تمایل فرزندشان به مواد و مسمومیت و وابستگی به آن را افزایش می دهند .

اقدامات لازم در مواجهه با کودک دچار مسمومیت با مواد مخدر :

- در صورتیکه کودک شما دارو یا مواد مخدر را بلعیده است بلافاصله با اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرید .
- اگر کودک در اثر مصرف مواد بیهوش شده یا مشکل تنفس دارد بلافاصله با اورژانس تماس بگیرید و در صورتی که آموزش لازم را دیده اید عملیات احیا را شروع کنید .

مسمومیت با متادون در کودکان

متادون یک داروی قوی است که می تواند برای کسانی که آن را به طور منظم دریافت نمی کنند فوق العاده خطرناک باشد بنابراین حتی دز پایین آن می تواند برای کودکان کشنده باشد .

علائم مسمومیت با متادون در کودکان :

- کاهش سطح هوشیاری
- تنگی نفس
- تهوع
- استفراغ
- نبض ضعیف
- افت فشارخون
- سفتی و لرزش های عضلانی

اقدامات لازم در مواجهه با کودک مسموم :

- اولین اقدام برای مسمومی که هوشیار است تحریک وی به استفراغ ، بیدار نگه داشتن و انتقال سریع به نزدیکترین مرکز درمانی است .
- با توجه به باقی ماندن اثرات متادون بیش از ۵۰ ساعت در بدن و نیاز به تزریق چندین نوبت دارو (نالوکسان) جهت رفع مسمومیت ، می بایست کودک حداقل به مدت ۷۲ ساعت در بیمارستان بستری شود .

راههای پیشگیری از مسمومیت با متادون

پیشگیری از سوءمیت با ماهان

- از مصرف متادون در معرض دید کودکان پرهیزید، چرا که کودکان از رفتار بزرگترها تقلید می کنند و ممکن است دور از چشم والدین ، آن را به دهان ببرند .
- چنانچه در خانه کودک زیر ۵ سال دارید ، حتماً متادون را دور از دسترس کودک ، در کمد های بالا و مجهز به قفل قرار دهید .

پیشگیری از سوءمصرف با ماهدون

- با توجه به **طعم شیرین شربت متادون** ، آن را در **ظروف قفل دار** نگهداری کنید و از انتقال آن به ظروف خالی نوشابه ، آب معدنی و سایر بطری های خالی جداً خودداری کنید .

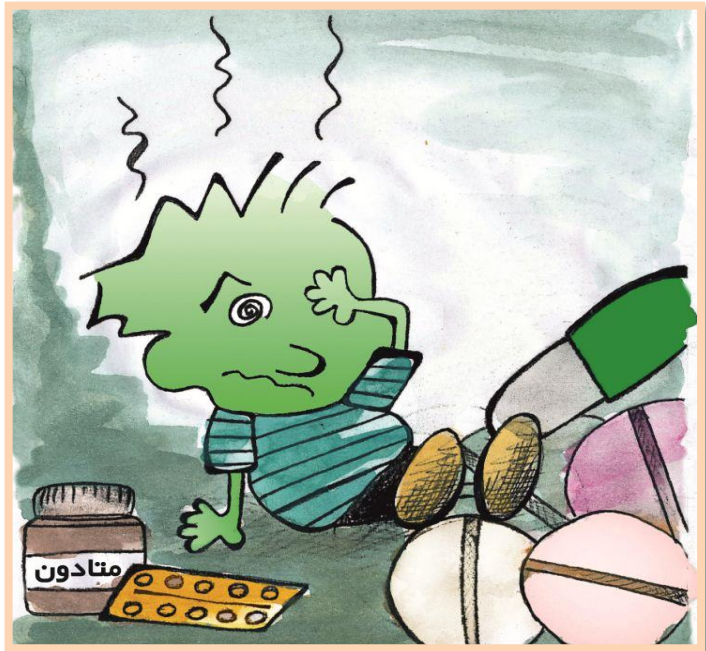
پیشگیری از سمومت با ماهان

- از نگهداری شربت متادون در یخچال و یا کابینتی که سایر داروها و یا نوشیدنی ها در آن نگهداری می شوند خودداری نمایید .
- به کودکان پیاموزید بدون اجازه بزرگسالان ، هیچ چیزی ننوشند و یا نخورند .

والدین گرامی :
مصرف کمتر از **یک قاشق**
چایخوری شربت **متادون** در
کودکان زیر ۵ سال می تواند
باعث مرگ کودک شود .

بزرگترها مواظب باشید .
با دور نگهداشتن متادون از
دسترس کودکان از مرگ
آنها جلوگیری کنید .

آگاهی والدین مصونیت کودکان است .

**با دورنگه داشتن داروها ، سموم و مواد مخدر
از دسترس کودکان**

سلامت کودکان دلبندمان را به خطر نیندازیم .

حوادث در کمین

سلامت کودکان